

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๐๗๐๔/๑๓๒๓

สวค. 328
วันที่ 16 พ.ค. 58
เวลา 16.25

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง ส17647 นส. ๕๐
รับที่ ธ20060/58 ลง ๑๑ ✓
วันที่ 16 ต.ค. 58 เวลา 15:56

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลของรัฐสมาชิกสมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดียว่าด้วยการประสานงานและร่วมมือเพื่อการค้นหาและช่วยเหลือในภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลของรัฐสมาชิกสมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดียว่าด้วยการประสานงานและความร่วมมือด้านบริการค้นหาและช่วยเหลือในภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย และคำแปล
๓. หนังสือกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๖๒๘/ ๗๙๑๕ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗
๔. หนังสือกรมเจ้าท่า ที่ คค ๐๓๒๓.๒/๗๐๓ ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘
๕. รายชื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่องการลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลของรัฐบาลสมาชิกสมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดีย (IORA) ว่าด้วยการประสานงานและร่วมมือเพื่อการค้นหาและช่วยเหลือในภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย (Memorandum of Understanding between the Governments of the Member States of the Indian Ocean Rim Association (IORA) for the Coordination and Cooperation of Search and Rescue Services in the Indian Ocean Region) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยรองนายกรัฐมนตรีกำกับการบริหารราชการกระทรวงการต่างประเทศ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ สมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดีย (Indian Ocean Rim Association – IORA) จัดตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๕๓๘ เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการค้า ส่งเสริมการลงทุนและความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และสนับสนุนการพัฒนา ปัจจุบัน มีรัฐสมาชิก ๒๐ รัฐ รวมทั้งไทย และมีสาขาความร่วมมือหลัก ๖ สาขา ได้แก่ ความปลอดภัยและความมั่นคงทางทะเล การอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน การจัดการด้านการประมง การจัดการความเสี่ยงของภัยพิบัติ ความร่วมมือด้านวิชาการ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการท่องเที่ยวและการแลกเปลี่ยนด้านวัฒนธรรม

๑.๒ ออสเตรเลียในช่วงที่ดำรงตำแหน่งประธาน IORA ได้แจ้งข้อริเริ่มเกี่ยวกับการจัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลของรัฐบาลสมาชิก IORA ว่าด้วยการประสานงานและร่วมมือเพื่อการค้นหาและช่วยเหลือในภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒) ในที่ประชุมคณะกรรมการเจ้าหน้าที่อาวุโส IORA ครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๑๙ – ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ ณ จังหวัดภูเก็ต โดยอ้างถึงกรณีการสูญหายของเครื่องบินสายการบินมาเลเซียแอร์ไลน์ เที่ยวบิน MH ๓๗๐ และความจำเป็นที่ IORA จะต้องเพิ่มบทบาท

/และความร่วมมือ...

และความร่วมมือด้านความปลอดภัยและความมั่นคงทางทะเล ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการเจ้าหน้าที่อาวุโส ได้เห็นชอบในหลักการให้มีการจัดทำบันทึกความเข้าใจดังกล่าว

๑.๓ ในการประชุมสภารัฐมนตรี IORA ครั้งที่ ๑๔ เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๗ ณ เมืองเพิร์ท ออสเตรเลีย มีรัฐสมาชิกที่ได้ลงนามบันทึกความเข้าใจดังกล่าว ได้แก่ ออสเตรเลีย คอโมโรส แอฟริกาใต้ เซเชลส์ และสิงคโปร์ซึ่งต่อมาบังกลาเทศและมอริเชียสได้ร่วมลงนามบันทึกความเข้าใจ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ที่การประชุมคณะกรรมการเจ้าหน้าที่อาวุโส IORA ที่มอริเชียส รวมมีรัฐสมาชิกจำนวน ๗ รัฐที่ได้ร่วมลงนามในบันทึกความเข้าใจ ทั้งนี้ มาดากัสการ์และโมซัมบิกได้แสดงความจำนงจะร่วมลงนาม ในช่วงการประชุมสภารัฐมนตรี IORA ครั้งที่ ๑๕ ที่เมืองปาดัง อินโดนีเซีย ในวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๘

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามนัยมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีความสำคัญและผูกพันรัฐบาลไทย

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

อินโดนีเซียจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสภารัฐมนตรี IORA ครั้งที่ ๑๕ และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ระหว่างวันที่ ๒๐-๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๘ กระทรวงการต่างประเทศจึงขอความกรุณานำเสนอคณะรัฐมนตรีภายในวันอังคารที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ บันทึกความเข้าใจดังกล่าวจัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลความร่วมมือ และประสานการปฏิบัติการค้นหาและช่วยเหลือทางอากาศและทางทะเลในภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย โดยระบุถึงเจตนารมณ์ของรัฐสมาชิกที่ร่วมลงนาม (ซึ่งในบันทึกความเข้าใจ เรียกว่า “ผู้เข้าร่วม”) ในการดำเนินการในด้านต่าง ๆ เพื่อให้แน่ใจว่า ได้มีการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยตามอนุสัญญาระหว่างประเทศและคู่มือด้านการค้นหาและช่วยเหลือที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนระบุวิธีการติดต่อประสานงาน การส่งคืนเสบียง การทบทวนปฏิบัติการค้นหาและช่วยเหลือ และการรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากปฏิบัติการค้นหาและช่วยเหลือ โดยบันทึกความเข้าใจมีผลบังคับใช้เมื่อมีการลงนามโดยผู้เข้าร่วมอย่างน้อย ๕ ราย และมีผลบังคับใช้กับผู้เข้าร่วมแต่ละรายนับแต่วันที่มีการลงนามโดยผู้เข้าร่วมรายนั้น ทั้งนี้ โดยไม่ประสงค์ให้บันทึกความเข้าใจ มีผลผูกพันทางกฎหมาย

๔.๒ บันทึกความเข้าใจดังกล่าวมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับความร่วมมือกันระหว่างรัฐสมาชิก IORA เพื่อกำหนดกรอบความร่วมมือและการประสานงานว่าด้วยการค้นหาและกู้ภัยทางทะเลในภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย โดยมีข้อความในข้อ ๒.๒ ซึ่งระบุไว้อย่างชัดเจนว่า “บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ไม่มีผลผูกพันทางกฎหมายและไม่มีผลกระทบหรือเปลี่ยนแปลงข้อตกลงอื่น ๆ ระหว่างรัฐสมาชิกในกรอบ IORA หรือสิทธิและพันธกรณีอื่นใดที่รัฐสมาชิกในกรอบ IORA มีภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ รวมทั้งสนธิสัญญาอื่น ๆ ที่รัฐสมาชิกดังกล่าวเป็นภาคี” (This MOU is not legally binding and nothing in this MOU affects or alters other arrangements between IORA Member States or the rights and obligations of any IORA Member States under international law, including under any treaty to which such Member State is Party.) ดังนั้น บันทึกความเข้าใจ จึงไม่ใช่สนธิสัญญาภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศและไม่เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๒๓ ของรัฐธรรมนูญ

/ ๔.๓ บันทึก...

๔.๓. บันทึกความเข้าใจดังกล่าวน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มศักยภาพและบทบาทของไทยในด้านการค้นหาและช่วยเหลือทางทะเล ตลอดจนเสริมสร้างความปลอดภัยในการคมนาคมขนส่งทางทะเลในภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย

๕. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/ อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕.๑ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีความเห็นว่า บันทึกความเข้าใจดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีและเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐสมาชิก โดยไม่มีผลผูกพันเป็นพันธกรณีระหว่างประเทศหรือขัดแย้งกับกรอบความร่วมมือที่มีอยู่แล้วแต่อย่างใด และให้ข้อสังเกตว่า IORA น่าจะร่วมมือกับสำนักงานเพื่อการประสานงานด้านมนุษยธรรมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs – UNOCHA) ซึ่งเป็นผู้ประสานงานเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานและการประสานงานด้านการค้นหาและช่วยเหลือระหว่างประเทศ ดังความละเอียดปรากฏตาม สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๕.๒ กรมเจ้าท่ามีความเห็นว่า สำคัญของบันทึกความเข้าใจ ครอบคลุมทั้งกรณีการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานและเรือที่ประสบภัยซึ่งสอดคล้องกับโครงสร้างการดำเนินงานของคณะกรรมการแห่งชาติในการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานและเรือที่ประสบภัยซึ่งตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๒ ซึ่งทำหน้าที่กำหนดนโยบาย หลักการ และมาตรการในการดำเนินการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานและเรือในความรับผิดชอบของประเทศ และมีศูนย์ประสานงานการค้นหาและช่วยเหลืออากาศยานและเรือที่ประสบภัยตั้งอยู่ที่กรมการบินพลเรือนเป็นกลไกหลักในการดำเนินงาน ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นหน่วยงานของไทยที่เป็นผู้ดำเนินการ (Implementing Agency) ภายใต้บันทึกความเข้าใจ ทั้งนี้ บันทึกความเข้าใจ เป็นเพียงกรอบความร่วมมือ และไม่ก่อให้เกิดภาระผูกพันอื่นใดมากไปกว่ากรณีที่มีการปฏิบัติการในไทย ดังความละเอียดปรากฏตาม สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

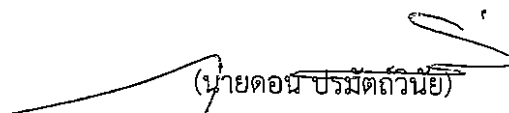
๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ หรือ ผู้ได้รับมอบหมาย ร่วมลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลของรัฐสมาชิกกรอบสมาคมแห่งมหาสมุทรอินเดีย (IORA) ว่าด้วยการประสานงานและร่วมมือเพื่อการค้นหาและช่วยเหลือในภูมิภาคมหาสมุทรอินเดีย ในช่วงการประชุมสภารัฐมนตรี IORA ครั้งที่ ๑๕ ที่เมืองปาดัง อินโดนีเซีย ในวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๘

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี

พิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมัตถ์วินัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

กองส่งเสริมเศรษฐกิจสัมพันธ์และความร่วมมือ

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๑๐๖ (สิริกัญยา)

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๒๔๐